

Kaisa Mäntynen, Marko Nurmikolu

Maa- ja metsätalousministeriö

kirjaamo@mmm.fi

VN/33315/2023

Lausuntopyyntö:

Hallituksen esitysluonnos laiksi eläintenlääkintä- huoltolain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläinlääkintähuoltolakia, joka ei ole vielä voimassa. Muutosehdotusten taustalla on Suomen ja komission välillä käyty yleistä taloudellista etua koskevien palvelujen (SGEI) julkista tukea koskenut neuvotteluprosessi. Lakiehdotuksen mukaan kunnan velvollisuus järjestää seura- ja harrastuseläimiä varten muita palveluja kuin ensiavunluonteista kiireellistä eläinlääkärinapua määräytyisi alueellisten tarpeiden perusteella. Laissa säädettäisiin järjestämisvastuun laajuuden määrittävistä kriteereistä, joilla turvattaisiin palvelujen riittävä ja kohtuuhintainen saatavuus joko julkisina tai yksityisinä palveluina kaikilla alueilla sekä kunnille säädettyjen eläinlääkintähuollon tehtävien asianmukainen hoito. Kunnallisen järjestämisvastuun enimmäislaajuutena olisi laissa jo oleva luettelo eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden kannalta välttämättömistä eläinlääkäripalveluista. Lakiin sisällytettäisiin poikkeus kuntalaissa säädetyistä palvelujen yhtiöittämisvelvollisuudesta.

Kuntaliiton lausunto

Kuntaliitto pitää kannatettava muutosehdotusta, joka huomioi edellistä ehdotusta paremmin alueelliset erot mm. yksityisten eläinlääkäripalvelujen saatavuudessa eri puolella Suomea. Kuntaliitto kannattaa lakiehdotuksen poikkeusta yhtiöittämisvelvollisuudesta.

Lakiehdotuksen 33 §:n mukaan kuntien tulisi koota tiedot palkkioista, joita kunnan eläinlääkärit ovat perineet kunnan järjestämisvastuuseen kuuluvista eläinlääkäripalveluista, vähennettynä palkkioiden hankkimiseen kohdistuvilla kuluilla. Tiedot raportoitaisiin EU:n valtioneuvoston mukaisesti maa- ja metsätalousministeriölle, joka raportoi ne edelleen työ- ja elinkeinoministeriölle (joka raportoi ne edelleen komissiolle).

Lakiehdotuksen mukainen erilliskirjanpito ja raportointi tulee lisäämään kuntien hallinnollista taakkaa sekä aiheuttamaan kustannuksia mm.

laskutusjärjestelmiin tehtävin muutosten osalta. Kuntaliitto muistuttaa, että lakimuutosten takia kunnille aiheutuvat kustannukset on korvattava täysimääräisesti.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan valtion toimeksiantotehtävät (eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta) tulee siirtää valtion tehtäväksi. Valvontatehtävien hoitaminen suuremmalla alueella vähentäisi valvonnan järjestämiseen liittyviä ongelmia. Kunnilla on suuria vaikeuksia rekrytoida riittävästi eläinlääkäreitä ja valtion toimeksiantotehtävien (eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta) hoitaminen kunnissa hankaloittaa tilannetta entisestään. Lisäksi nykyjärjestelmän laskutuskäytännöt aiheuttavat sekä kunnissa että aluehallintovirastoissa suurta hallinnollista taakkaa, josta päästäisiin eroon, mikäli tehtävät siirretäisiin valtion tehtäväksi. Samalla päästäisiin eroon tilanteesta, jossa valtio maksaa pelkästään eläinlääkärien suorittaman eläinsuojeluvalvonnan kustannukset, vaikka eläinsuojeluvalvontaa tekevät kunnassa myös terveystarkastajat. Kuntaliiton näkemyksen mukaan eläintauti- ja eläinsuojeluvalvonta kuuluisivat luontevasti valtion uuden valvontaviraston (VALO) tehtäväkenttään.

Yliopistollisen eläinsairaalan tuottamat julkiset eläinlääkäripalvelut, 18 §

Lakiehdotuksen 18 §:n Helsingin yliopiston toiminta-alueella sijaitsevat kunnat veloitettaisiin ostamaan kuntien järjestämisvastuuseen kuuluvat palvelut yliopistolliselta eläinsairaaltalta. Nykyisin tämä järjestely perustuu vapaaehtoisuuteen. Kuntaliiton näkemyksen mukaan ei ole hyväksyttävää, että muutaman yksittäisen kunnan lakisääteiseksi tehtäväksi asetetaan riittävän potilasmäärän turvaaminen Helsingin yliopiston eläinlääkärikoulutukselle. Helsingin yliopiston eläinlääkärikoulutuksen laatu ja jatkuvuus sekä riittävä potilasmäärä on turvattava muilla keinoin.

Lakiehdotuksen mukaan Helsingin yliopisto tuottaa 9 §:ssä säädettyjä palveluja siinä laajuudessa kuin eläinlääkäreiden koulutuksen ja eläinlääketieteellisen tutkimuksen tarkoituksenmukainen järjestäminen vaatii. Pykälän perusteluissa toisaalta todetaan, että yliopiston rooli voisi tarvittaessa olla pienempi kuin kunnan rooli. Perusteluissa ei avata, kenen tarpeiden mukaan yliopiston suppeampi rooli määriteltäisiin. Tulkinta jättää toiminta-alueen kunnat eriarvoiseen asemaan muihin kuntiin nähden, ja voi hankaloittaa mm. kii-reellisen eläinlääkäriavun järjestämistä.

SUOMEN KUNTALIITTO

Miira Riipinen
Johtaja, yhdyskunta- ja ympäristö

Kaisa Mäntynen
Erityisasiantuntija, ympäristöterveys